

M/Herder,+Johann+Gottfried/Theoretische+Schriften/Ideen+zur+Philosophie+der+Geschichte+der+Menschheit/Dritter+Teil/Elftes+Buch/1.+Sina.

5. Kircher Athanasius. China illustrata. Translated by Dr. Charles D. Van Tuyl from the 1677 original Latin edition. IV. 228 p. URL: <https://web.archive.org/web/20110818014556/http://hotgates.stanford.edu/Eyes/library/kircher.pdf>.

6. Kravchuk M. Еволюція уявлень про права людини (до періоду Просвітництва XVII– XVIII століть). KELM (Knowledge, Education, Law, and Management). 2015. Issue 2. Pp. 94–101. URL: <https://www.ceeol.com/search/viewpdf?id=631483>.

7. Quesnay F. Despotisme de la Chine. Vol. 1969. New York: Burt Franklin, 1767. Éd. en form. texte par P. Palpant, septembre 2011. 121 p. URL: www.chineancienne.fr.

8. Voltaire. Essai sur les mœurs et l'esprit des nations. Une édition électronique réalisée à partir du livre de Voltaire (1756). Cette édition électronique a été réalisée par Jean-Marie Tremblay. 131 p. URL: <https://homepages.uc.edu/~martinj/French/Essai%20sur%20les%20Moeurs.pdf>.

9. Zettl E. Johannes Schreck-Terrentius SJ 1576–1630. Gelehrter und China-Missionar, Sein Leben und Werk. Konstanz: HTWG Konstanz, 2016. 122 p.

УДК 141.1

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-347-0-5>

Головчук О. В.

ORCID: 0009-0001-7747-0137

кандидат політичних наук,

доцент кафедри соціальної роботи

Карпатський інститут підприємництва

Відкритого університету розвитку людини «Україна»

м. Хуст, Закарпатська область, Україна

ФІЛОСОФІЯ МИЛОСЕРДЯ І СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ В КИТАЇ

Ключові слова: Китай, філософія, милосердя, любов, соціальна робота.

Китайською мовою слово «милосердя» пишеться двома ієрогліфами – «любов» і «жалість» і вимовляється «ци бей» (сі бей). Як відомо, всі ієрогліфи містять структурні частини – графеми. У обох ієрогліфах слова милосердя міститься графема «серце» [1]. Тобто здавна китайці вважають, що справи милосердя – це діяльність, яку робимо за покли-

ком серця, швидше приховуючи її від інших, аніж вирачуючи для престижу, похвали чи визнання. Вважалося, навіть, що справді милосердною, а отже, люблячою увесь світ, може бути лише людина дуже високого духовного рівня.

Як приклад милосердя дослідники звертаються до історій, які траплялися в Китаї та були описані тайванським публіцистом і науковцем Лінем Цінсюанем. Можемо зазначити, що цей та подібні приклади милосердя китайців є не тільки їхньою важливою соціальною роботою, але й водночас просвітницькою та духовною функцією або навіть місією [2].

Офіційно сучасну систему соціального забезпечення в Китаї затвердила Конституція 1951 року, яка мала на меті насамперед розв'язати проблеми й наслідки безробіття. Саме поняття «соціально незахищене населення» з'явилося у 2002 р. й тоді ж було передбачено поділ на чотири групи: 1) ті, кого скоротили державні підприємства – «сяга»; 2) ті, хто перебував «поза системою» – людт, які ніде не працюють, люди з інвалідністю та діти-сироти; 3) сільські працівники в містах; 4) дострокові пенсіонери, які були вимушені звільнитися з державних підприємств. Представники цих категорій можуть розраховувати на один із чотирьох рівнів захисту, а саме: по-перше, соціальна допомога тим містіянам, хто перебуває «за межею бідності» згідно з прожитковим мінімумом, встановленим за стандартами Світового банку; по-друге, соціальне страхування ризиків у разі народження дитини, старості чи хвороби; по-третє, це соціальна зарплата для освіти чи для оплати житла; по-четверте, «соціальна турбота» про родини військовослужбовців – різні пільги й пайки. Найважливіше при цьому те, що в Китаї повністю відсутні скарги на соціальне дистанціювання чи психологічні проблеми, пов'язані з ним [3].

Деякі дослідники наголошують, що культура Китаю має колективістську ментальність й отримання людьми відчуття соціальної близькості від будь-якого соціального контакту. Це є відмінною рисою від західної ментальності, якій не притаманне таке явище.

Багато суперечок викликає тема соціального кредиту в Китаї, яку порівнюють навіть з антиутопією Орвелла [4]. Але той факт, що над створенням системи соціального кредитування Китай почав працювати через десятиліття після завершення Культурної революції, говорить на користь серйозного ідеологічного впливу і на соціальну, і на економічну сферу. Влада завжди слідувала за тим, щоб рівень довіри одне до одного в суспільстві не падав, а моральність суспільства піднімалася. За таких умов соціальна робота завжди виконується на відчутті піднесеності, ентузіазму та співучасті у важливих справах на рівні цілої держави.

Неабияке пожвавлення в соціальній діяльності викликає прагнення людей у Китаї підняти власну числову оцінку – тобто кількість балів, які нараховуються кожному громадянину держави за його добродієність і небайдужість у справах милосердя.

З іншого боку, контроль практично всіх аспектів життя людей – так звана система соціального кредитування – критикується багатьма дослідниками й навіть науковими школами Європи та світу. Зокрема, Джордж Сорос на економічному форумі в Давосі зазначав у числі негативних факторів «порушення прав і свобод громадян», а Джеремі Дал, учений Єльського університету, – «моральний і психологічний тиск» [5].

Отже, система цифрової соціальної репутації стала ключовим фактором суперечностей в оцінках китайської організації соціальної роботи. Можна припустити, що її позитивною стороною є той факт, що вона в особливий спосіб визначає рівень поваги до особи та здатна практично повністю замінити гроші, матеріальні цінності й соціальні пільги. Мабуть, саме ця особливість визначає прихильність до китайської системи соціальної репутації і лідерів інших компаній чи навіть держав. Близькою до китайської системи є венесуельська картка Батьківщини, яка також збирає особисту інформацію про її власника. Америка ж поки що формує соціальне досє громадян, використовуючи лише економічну інформацію.

Можемо припустити, що особливості світоглядів щодо соціальної роботи в Китаї ґрунтуються на суб'єктивних свідченнях людей різних філософій, що все і пояснює. Але однозначно, що рейтинги з мінусовими значеннями внаслідок відсутності практики взаємодії та соціальної допомоги нужденним – це вагомий рушій, щоб забезпечувати свою практичну соціальну добродієність.

Література:

1. Дивовижні китайські ієрогліфи. 28: ци бей – милосердя. Культура стародавнього Китаю. Вебсайт: The epoch times. URL: <https://www.epochtimes.com.ua/kytayski-iyerohlify/divovizhni-kitayski-iiroglifi-28-ci-bey-miloserdya-68518> (дата звернення: 18.11.2023).

2. Філософські зошити. Відповідь на питання: що таке просвітництво? Імануїл Кант. Вебсайт: Вперед. URL: <https://vpered.wordpress.com/2019/07/04/kant-erklarung/> (дата звернення: 18.11.2023).

3. Соціальне дистанціювання у Китаї і США. У чому різниця? Вебсайт: Збруч. URL: <https://zbruc.eu/node/98172> (дата звернення: 18.11.2023).

4. Campany, Robert Ford. *Strange Writing: Anomaly Accounts in Early Medieval China*. SUNY, New York, 1996:ix, 99.

5. Соціальне кредитування у Китаї: тоталітарна система контролю чи крок до безпечного життя. URL: <https://nachasi.com/tech/2021/11/03/china-social-credit-system/> (дата звернення: 18.11.2023).

УДК 781.7.784

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-347-0-6>

Гура В. В.

ORCID: 0000-0002-7618-8113

кандидат педагогічних наук,

старший викладач кафедри музикознавства та культурології

Сумський державний педагогічний університет

імені А. С. Макаренка

м. Суми, Україна

КИТАЙСЬКА НАРОДНА ПІСНЯ: ПРИНЦИПИ КЛАСИФІКАЦІЇ, СИСТЕМАТИЗАЦІЇ ТА РЕГІОНАЛЬНОСТІ

Ключові слова: народна китайська пісня, жанр, музичні особливості, китайський фольклор, класифікація, систематизація, народнопісенна творчість.

В умовах сьогодення, глобалізованому та диджиталізованому світі, Китай вважається одним із найрозвиненіших економічних, політичних та етнічних центрів світу. Виникає інтерес до вивчення музичної культури, національних традицій країни. Музика Китаю, зокрема народна пісня – самостійне явище, яке має свою історію, традиції, тенденції розвитку, структуру й особливості.

Проблема вивчення народнопісенної культури Китаю в системі мистецтвознавства, педагогіки, фольклористики є досить актуальною. Адже китайська музична культура має колосальне розмаїття художньо-образного світу, особливостей жанру, форм, мислення, етичних і моральних принципів, високий духовний потенціал, національну характерність, культурно-історичну винятковість тощо. Глибоке стародавнє коріння спонукає не тільки до вивчення а і до пропагування, збереження народнопісенних традицій Китаю.

Концепцію вивчення китайської народної пісні в контексті культури й мистецтва країни, зокрема основні методи дослідження національних традицій, представлено у працях з історії музики та музичного фольк-